

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

133. PLENARNO ZASEDANJE OR, 6. 2. 2019–7. 2. 2019

Resolucija Evropskega odbora regij o boju proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva

(2019/C 168/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR) –

- je globoko pretresen in užaloščen zaradi umora župana Gdanska in člana OR Pawła Adamowicza, ki se je kot pravi Evropejec zavzemal za spodbujanje in varstvo vrednot, kot so svoboda, solidarnost, demokracija, socialno vključevanje in dostojanstvo,
 - ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah,
 - ob upoštevanju Listine EU o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju svojega mnenja z dne 6. februarja 2019 z naslovom „Boj proti dezinformacijam na spletu: evropski pristop“,
 - ob upoštevanju svojega mnenja z dne 15. junija 2016 z naslovom „Boj proti radikalizaciji in nasilnemu ekstremizmu: mehanizmi preprečevanja na lokalni in regionalni ravni“,
 - ob upoštevanju razprave Evropskega parlamenta z dne 30. januarja 2019 z naslovom „Boj proti sovražnemu vzdušju in fizičnemu nasilju nad demokratično izvoljenimi nosilci mandata“,
 - ob upoštevanju dela skupine EU na visoki ravni za boj proti rasizmu, ksenofobiji in drugim oblikam nestrpnosti,
 - ob upoštevanju potrebe po poglobitvi dialoga z ljudmi, tudi glede na sedanje in prihodnje volitve na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni,
1. je globoko zaskrbljen zaradi porasta sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva ter degradacije javnega diskurza, ki vodi v razne oblike nasilja, ekstremizma, propagande in nestrpnosti v Evropski uniji (EU) ter spodkopava temelje evropskega projekta. Zaskrbljujoče je, da so izvoljeni predstavniki v različnih državah pri opravljanju svojega demokratičnega mandata izpostavljeni nedopustnim pritiskom. Populizem in nedemokratične sile so izziv za demokracijo in lahko nenazadnje oslabijo njeno delovanje;
 2. poudarja, da je EU zgrajena na skupnih temeljnih vrednotah, ki vključujejo človekovo dostojanstvo in nediskriminacijo, kot določa člen 2 Pogodbe o Evropski uniji, ter svobodo izražanja, kot določata člen 10 Evropske konvencije o človekovih pravicah in člen 11 Listine EU o temeljnih pravicah;
 3. pričakuje, da bodo evropske, nacionalne, regionalne in lokalne ravni upravljanja, mediji, organizacije civilne družbe, akterji iz gospodarstva in posamezni državljani spoštovali te vrednote, saj so podlaga za medsebojno zaupanje in razumevanje ter temelj odprte in demokratične družbe;
 4. opozarja, da sovražna retorika povzroča delitve v družbi, seje strah in vodi v radikalizacijo, žali in razčloveči posameznike ter lahko privede do hudega nasilja. Uničuje cilj, ki si ga vsi delimo – močno Evropo, ki je združena v raznolikosti ter temelji na miru in skupnih vrednotah;

5. poziva vse ravni upravljanja, naj sprejmejo ukrepe za preprečevanje nasilja, nadlegovanja, sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva ter za zaščito državljanov pred njimi; poleg tega vse politične stranke poziva, naj v skladu s temelji dejanske demokracije ne uporabljajo sovražnega govora in propagande za nabiranje političnih točk;

6. opozarja, da so regionalni in lokalni politiki, zlasti župani in lokalni svetniki, zaradi svoje bližine državljanom pogosteje žrtve sovraštva in fizičnega nasilja;

7. opozarja, da so v boju proti nestrpnosti skupaj s številnimi lokalnimi in regionalnimi pobudami ter akterji civilne družbe v prvih vrstah, obenem pa imajo dolžnost in odgovornost, da ukrepajo proti nasilju in sovražnemu govoru;

8. poziva vse države članice EU in vse ravni upravljanja, naj vlagajo v izobraževanje in državljanse osveščajo o nujnosti vzajemnega spoštovanja ter o tem, da sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva prinašajo resna tveganja za posameznike, družbo in demokracijo;

9. poziva k spodbujanju odgovorne uporabe interneta in medijskega opismenjevanja, da se državljanom, zlasti mladim, zagotovita znanje in sposobnost, da prepoznajo sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva ter da se na spletu in zunaj njega nanje ustrezno odzovejo;

10. vse družbene medije in spletne platforme poziva, naj skupaj prevzamejo odgovornost za spodbujanje in lajšanje svobode izražanja, hkrati pa naj v skladu s kodeksom ravnanja za preprečevanje nezakonitega sovražnega govora na spletu, o katerem so se Facebook, Twitter, Microsoft in YouTube dogovorili z Evropsko komisijo in ga sprejeli maja 2016, ukrepajo proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva; poziva tudi k vzpostavitvi učinkovitih instrumentov, da se naredi konec anonimnosti in lažnim uporabniškim profilom, pa tudi za spremljanje temnega spleta, ki se pogosto uporablja za širjenje radikalnih vsebin;

11. je seznanjen z izsledki četrte ocene kodeksa ravnanja EU za preprečevanje nezakonitega sovražnega govora na spletu, ki jih je Evropska komisija predstavila 4. februarja 2019. Ugotavlja, da so se sodelujoča informacijska podjetja v 72 % primerov odzvala na prijavo sovražnega govora in vsebine odstranila. Obenem obžaluje, da je stopnja povratnih informacij uporabnikom upadla na 65,4 %. Zato se zavzema za razmislek o tem, da bi prostovoljni pristop kodeksa dopolnili z regulativnimi ukrepi na ravni EU;

12. se zavzema za boljše sodelovanje in s tem povezano komunikacijo med vsemi ravni upravljanja, policijo, tožilstvom in sodnimi organi ter organizacijami civilne družbe, da bi lahko že v zgodnji fazi prepoznali sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva, izvajali ustrezne ukrepe za njihovo preprečevanje in odpravljanje ter poskrbeli za ustrezno preiskavo, pregon, obsodbo in kaznovanje takih dejanj;

13. meni, da se mora v sodelovanju z EU ter regionalnimi in lokalnimi oblastmi v vsaki državi članici nujno vzpostaviti sistem opozarjanja, ki bo nudil podporo in usmerjanje, da lahko znanci ali družinski člani hitro in enostavno poiščejo pomoč, kadar nekdo kaže nagnjenost k nasilnemu ekstremizmu in kaznivim dejanjem iz sovraštva;

14. poziva k izkazovanju podpore in solidarnosti z vsemi žrtvami in pričami sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva; tako žrtve kot pričë bi bilo treba spodbujati, da tovrstno ravnanje prijavijo pristojnim organom, ki morajo zagotoviti njihovo zaščito; poziva tudi k sprejetju ukrepov in mehanizmov, ki bodo organom kazenskega preгона pri reševanju tega vprašanja omogočili učinkoviteše sodelovanje z žrtvami, civilno družbo in organizacijami, ki temeljijo na skupnosti;

15. opozarja, da obstoječi instrumenti ne zagotavljajo popolnega varstva človekovih pravic in človekovega dostojanstva, zato države članice poziva, naj v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti sodelujejo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter z EU pri pripravi učinkovitih pravnih predpisov in instrumentov za boj proti širjenju sovražnega govora in napeljevanju h kaznivim dejanjem iz sovraštva ⁽¹⁾;
16. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu, predsedniku Evropskega sveta, romunskemu predsedstvu Sveta EU in političnim skupinam EU.

V Bruslju, 7. februarja 2019

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ V skladu s smernicami skupine EU na visoki ravni za boj proti rasizmu, ksenofobiji in drugim oblikam nestrpnosti.